

Област Силистра

- ▶ Население (2021)
- ▶ Територия (кв.км)
- ▶ Брой на населените места
- ▶ Дял на населението в градовете (%)

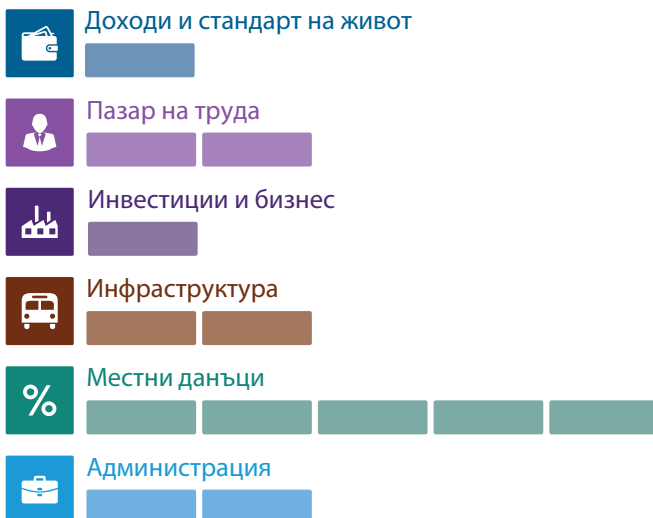
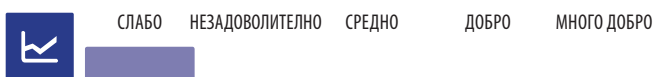
97 770
2846
118
44,8

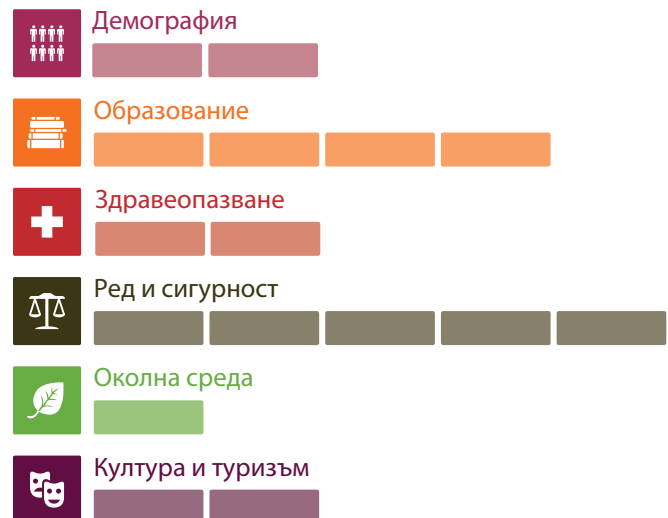
Силистра остава областта с най-нисък БВП на човек от населението въпреки сравнително високия му ръст. Развитието на местния пазар на труда продължава да е незадоволително. Предизвикателства са образователната структура и застаряването на работната сила. Силистра е сред областите със слаба инвестиционна активност. Качеството на пътната настилка е относително високо. Всички разглеждани местни данъци са по-ниски от средните за страната. Самооценката за развитието на електронното правителство се повишава значително и е сравнително висока. Средният рейтинг за прозрачност в работата на

органите на местното самоуправление изостава. Силистра е сред трите области с най-влошена демографска картина. Резултатите на учениците са сравнително слаби. Здравеопазването страда от липса както на лекари, така и на легла в болниците. Натовареността на наказателните съдии в областта е близка до средната, но правораздаването е значително по-бързо. Силистра е и сред областите с най-слабо представяне по показателите за околна среда. Интензитетът на културния живот в областта се засилва. Посещенията в библиотеките са над средните за страната. Туризмът в областта не е добре развит.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Доходи и стандарт на живот

Силистра е областта с най-ниска оценка в тази категория. Въпреки че brutният вътрешен продукт на човек от населението нараства сравнително бързо и през 2021 г., Силистра остава една от областите с най-нисък БВП – 10,0 хил. лв. на човек (при 20,2 хил. лв. в страната). Заплатите и пенсиите продължават да растат, но все още са сравнително ниски. Средната годишна брутна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение достига 13,3 хил. лв. (при 18,7 хил. лв. в страната). Средната месечна пенсия нараства с рекорден за страната ръст, но е сред трите най-ниски в страната (преди тази в областите Кърджали и Разград).

Тези показатели предопределят и високото ниво на бедност в областта. През 2022 г. делът на населението, живеещо под националната линия на бедност, е третият най-висок (след тези в областите Монтана и Видин) – 34,4% (при 22,9% в страната).

Пазар на труда

Развитието на местния пазар на труда остава незадоволително и през 2022 г., подреждайки Силистра на предпоследното място (само преди област Монтана). Делът на населението в трудоспособна възраст намалява до 55,6% (при 58,5% в страната).

Икономическата активност се понижава и е втората най-ниска в страната (след тази в област Монтана) с коефициент 64,0% (при 73,6% в страната). Този спад е съпроводен едновременно от повишаване и на заетостта, и на безработицата. Коефициентът на заетост достига 56,3% (при 70,4% в страната) и е вторият най-нисък в страната (отново преди този в област Монтана). Коефициентът на безработица пък се увеличава до 10,4% и е двойно по-висок от средния.

Предизвикателство пред пазара на труда продължава да е образователната структура на работната сила. През 2022 г. делът на населението на възраст 25–64 години с основно и по-ниско образование намалява до 26,5% (при 16,0% в страната), а на хората с висше образование – до 21,6% (при 29,8% в страната).

Застаряването на населението също се отразява негативно на пазара на труда.

Инвестиции и бизнес

Силистра е сред областите със слаба инвестиционна активност в страната. Броят на нефинансовите предприятия през 2021 г. е 38 на хиляда души от населението (при 60 на хиляда души в страната). Вътрешните и чуждите инвестиции също остават сравнително ниски. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи нарастват до 2,1 хил. лв. на човек (при 3,1 хил. лв. в страната), а преките чуждестранни инвестиции – до 400 евро на човек (при 4,1 хил. евро в страната). Силистра е и сред областите с най-ниска стойност на произведената продукция – 12,5 хил. лв. на човек (при 31,2 хил. лв. в страната).

Усвояването на европейски средства в област Силистра също изостава. Към 30 юни 2023 г. изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми са 2557 лв. на човек от населението (при 2836 лв. на човек в страната). В рамките на областта най-много средства усвоява община Тутракан.

Разходите за научноизследователска и развойна дейност са изключително ниски – 6 лв. на човек от населението (при 156 лв. на човек в страната).

Инфраструктура

Гъстотата на пътната мрежа в област Силистра е почти идентична със средната за страната – 18 км пътища на 100 кв. км от територията на областта. Доста под средния обаче е делът на първокласните пътища – 11,3% в областта при 18,5% средно в страната през 2022 година. Въпреки това качеството на пътната настилка е сравнително високо – 44% от пътищата са в добро състояние (при 41% в страната).

За повечето области в Северна България е характерна по-ниска гъстота на железопътната мрежа. В Силистра тя е 2,5 км на 100 кв. км от територията (при 3,6 км в страната).

Достъп до интернет в областта имат 70,6% от домакинствата (при 87,3% в страната), което е втората най-ниска стойност (само над тази в област Сливен) през 2022 година.

Местни данъци

Типично за икономически по-слабо развитите области усредненото ниво на местните данъци в област Силистра е сравнително ниско. През 2023 г. всички разглеждани местни данъци са по-ниски от средните за страната. Най-големи са разликите при размерите на ставките върху търговията на дребно, върху превозните средства и върху таксиметровия превоз.

В рамките на областта най-ниски са средните данъци в общините Кайнарджа, Алфатар и Ситово, а най-високи – в община Дулово.

Администрация

През 2023 г. самооценките на администрациите за развитието на електронното правителство в областта се повишават значително и са сравнително високи. Самооценката за предоставяне на административни услуги на „едно гише“ отново е равна на средната за страната.

Средният рейтинг за прозрачност в работата на органите на местното самоуправление изостава значително спрямо този за страната – 58,8% в областта при 70,3% в страната.

През 2022 г. делът на собствените от общините приходи в общините в областта е 17,5% (при 29,0% в страната), а покритието на общинските разходи с местни приходи е 74,2% (при 84,2% в страната).

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■■■

Демография ■■■

Силистра е сред трите области (заедно с Видин и Смолян) с най-влошена демографска картина през 2022 година. Коефициентът на естествен прираст на населението е $-14,0\text{‰}$ (при $-9,7\text{‰}$ в страната). Коефициентът на механичен прираст е положителен, но сравнително нисък $-1,3\text{‰}$.

Тези процеси влияят и на коефициентите на възрастова зависимост в областта. Съотношението на населението на над 65 години към това на 0–14 години е 210,6% (при 165,9% в страната), а към това на 15–64 години $-45,9\%$ (при 37,7% в страната).

Силистра е сред областите с най-нисък дял на градското население (след област Кърджали). През 2022 г. населението в градовете е 44,8% при 73,6% в страната. Гъстотата на населението е двойно по-ниска от средната за страната -700 души на кв. км (при 1404 души на кв. км в страната).

Образование ■■■■

Делът на децата в детските градини в областта нараства през 2022 г. и вече е близък до средния за страната. Коефициентът на записване на населението в V–VII клас също се повишава, но остава под средния $-88,8\%$ в областта при 90,7% в страната. Съответствието между професионалното образование и профила на местната икономика е сравнително високо заради относително големия дял на селското стопанство в икономиката, което е свързано и с по-високия дял на приема в селскостопански специалности в професионалното образование. Същевременно ИКТ секторът не е застъпен нито в сферата на заетостта, нито на образованието.

Резултатите на учениците в област Силистра са сравнително слаби и през 2023 година.

В Силистра има само един филиал на висше учебно заведение – Русенския университет, а броят на обучаващите се студенти е нисък -3 на хиляда души от населението при 33 на хиляда души в страната.

Здравеопазване ■■■

Средната продължителност на живота в областта е втората най-ниска в страната (след тази в област Видин).

Здравеопазването в област Силистра страда от липса на лекари специалисти, а леглата в болниците и през 2022 година остават под средния брой на леглата в страната. Един местен общопрактикуващ лекар се грижи средно за 1964 души от населението (при 1678 души на лекар в страната). Броят на леглата в местните многопрофилни болници се повишава през последните няколко години, но относителният им брой остава сравнително нисък $-5,0$ на хиляда души от населението (при 5,9 на хиляда души в страната).

Броят на преминалите за лечение болни през местните многопрофилни болници е 198 на хиляда души от насе-

лението (при 235 на хиляда души в страната). Коефициентът на детска смъртност се понижава значително.

Ред и сигурност ■■■■■■

Силистра е сред първенците по показателите, оценяващи реда и сигурността. Натовареността на наказателните съдии в областта е близка до средната, но правораздаването е значително по-бързо и през 2022 година. Един местен съдия разглежда средно по 9,8 дела месечно (при 10,1 дела месечно в страната). Делът на наказателните дела, приключили в 3-месечен срок, е 96% (при 89% в страната), а този на висшките наказателни дела -10% (при 12% в страната).

Броят на престъпленията се повишава, но остава сравнително нисък, а разкриваемостта е висока. През 2022 г. регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта са 8,5 на хиляда души от населението (при 11,6 на хиляда души в страната). Разкритите престъпления са 62% (при 49% в страната).

Околна среда ■■

Силистра е и сред областите с най-слабо представяне по показателите за околна среда. Една от основните причини за това е изключително ниският дял на предадените за третиране и рециклиране битови отпадъци -19% (при 74% в страната). Обемът на образуваните отпадъци пък е подобен на средния за страната -413 кг на човек годишно (при 445 кг на човек в страната) през 2021 година.

Вследствие на ниската степен на урбанизация относително малък дял от населението живее в селища с обществена канализация $-51,0\%$ (при 74,8% в страната). Независимо от това цялата канализация на областта е свързана с пречиствателна станция.

Делът на горската територия в областта е нисък -15% (при 33% в страната), а делът на нарушената е близък до средния $-0,41\%$ (при 0,43% в страната). Инсталираните ВЕИ мощности са малко $-0,40$ kW на човек (при 0,85 kW на човек в страната).

Култура и туризъм ■■■

Посещенията на кината в областта нарастват, но остават ниски -110 на хиляда души (при 590 на хиляда души в страната). Посещенията на местните музеи са 336 на хиляда души (при 619 на хиляда души в страната). Посещенията на театрите също са сравнително малко. Единствено посещенията в библиотеките са над средните за страната.

Туризмът в областта не е добре развит. Броят на леглата в местата за настаняване е 8 на хиляда души (при 55 на хиляда души), а реализираните нощувки -495 на хиляда души (при 3739 на хиляда души в страната) през 2022 година. Делът на наетите в сектора на културата, спорта и развлеченията е пет пъти по-нисък от този в страната.

Ключови показатели за област Силистра

Индикатори на икономическото развитие	2020	2021	2022	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	8307	9975	n.a.	20 212
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	11 727	13 272	n.a.	18 733
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	32,4	23,4	34,4	22,9
Дял на населението в трудоспособна възраст (%)	57,5	57,6	55,6	58,5
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	54,1	55,8	56,3	70,4
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече години (%)	12,3	9,4	10,4	5,2
Дял на населението с основно и по-ниско образование, 25–64 години (%)	30,7	28,2	26,5	16,0
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	20,8	22,6	21,6	29,8
Произведена продукция (лв./човек)	9979	12 523	n.a.	31 242
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1388	2078	n.a.	3097
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	385	400	n.a.	4098
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	80,7	79,0	70,6	87,3
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	67,4	59,6	44,0	41,1
Покритие на общинските разходи с местни приходи (%)	62,4	63,2	74,2	84,2
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)*	66,4	58,6	58,8	70,3

Индикатори на социалното развитие	2020	2021	2022	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	n.a.	n.a.	-14,0	-9,7
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	n.a.	n.a.	1,3	4,2
Среден успех от матурите по БЕЛ**	3,94	3,65	3,69	3,93
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)**	30,3	26,9	26,8	35,3
Нетен коефициент на записване на населението в V–VII клас (%)	80,2	77,8	88,8	90,7
Средна продължителност на живота (години)***	72,9	71,0	70,2	71,9
Дял на здравноосигурените лица (%)	87,6	88,3	95,4	93,5
Население на един общопрактикуващ лекар (брой)	2193	2097	1964	1678
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на хиляда души (брой)	8,1	7,4	8,5	11,6
Дял на висящите наказателни дела (%)	9,3	5,4	9,8	11,6
Дял на населението с достъп до обществена канализация (%)	51,2	51,0	n.a.	74,8
Образувани битови отпадъци на глава от населението (кг/човек/година)	420	413	n.a.	445
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	18,2	19,5	n.a.	74,0
Посещения в кината на хиляда души от населението	25	80	110	590
Реализирани нощувки в местата за настаняване на хиляда души (брой)	243	297	495	3739

* Данните за 2022 г. са включени в изследването от 2023 година. Същото важи и за предходните години.

** Данните се отнасят за учебната 2022/23 година, а матурите са проведени през 2023 година. Същото важи и за предходните години.

*** Данните са за тригодишни периоди и се обновяват всяка година.